Lào Cai cuối tuần

Số 13
NGÀY 27/9/2025

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH LÀO CAI
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN CÁC DÂN TỘC LÀO CAI

ĐT: (0216) 3852.460 - (0214) 3841.303
Email: baolaocaitoasoan@gmail.com
www.baolaocai.vn

KẾT NỐI QUÁ KHỨ với HIỆN TẠI

(XEM TRANG 2)

Kết nối quá khứ VỚI HIỆN TẠI

❁ HỒNG LÝ

NGÀY DU LỊCH THẾ GIỚI HẰNG NĂM (27/9) LÀ DỊP ĐỂ NHÌN LẠI CHẶNG ĐƯỜNG PHÁT TRIỂN CỦA NGÀNH CÔNG NGHIỆP "KHÔNG KHÓI", KHẲNG ĐỊNH SỨ MỆNH CỦA DU LỊCH BỀN VỮNG TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP. VÙNG ĐẤT SA PA XƯA HIỆN LÊN VỪA HIỆN ĐẠI, SÔI ĐỘNG, VỪA LƯU GIỮ NÉT VĂN HÓA NGUYÊN SƠ, GIÀU BẢN SẮC. CÂU CHUYỆN VỀ CHỢ SA PA HƠN 120 NĂM TUỔI LÀ MINH CHỨNG SINH ĐỘNG CHO SỰ KẾT HỢP HÀI HÒA GIỮA ĐỔI MỚI ĐỂ ĐÁP ỨNG NHU CẦU DU KHÁCH VÀ BẢO TỒN GIÁ TRỊ TRUYỀN THỐNG.

Chợ Sa Pa xưa và nay.

CHỢ PHIÊN TRONG KÝ ỨC

Sa Pa không chỉ được biết đến bởi cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ của dãy Hoàng Liên Sơn, đỉnh Fansipan, hay những thửa ruộng bậc thang kỳ vĩ. Nơi đây còn được nhớ đến bởi một không gian văn hóa cộng đồng đặc biệt - chợ phiên Sa Pa.

Những tấm ảnh do người Pháp ghi lại từ đầu thế kỷ XX cho thấy, chợ khi ấy chỉ là một bãi đất trống tại phố Cầu Mây. Nhưng đó lại là nơi hội tụ của đồng bào các dân tộc Mông, Dao, Tày, Giáy, Xá Phó… mang theo sản vật, trao đổi hàng hóa, và quan trọng hơn, gặp gỡ, giao lưu.

Đường đến chợ không dễ dàng. Nhiều người phải đi bộ cả ngày, dắt ngựa thồ sản vật từ bản xa về thị trấn. Để kịp buổi chợ sáng Chủ nhật, họ thường đi từ chiều thứ Bảy, ngủ lại chợ. Chính những đêm chợ ấy đã trở thành ngày hội, nơi đôi lứa tìm gặp nhau qua câu hát giao duyên, gieo mầm cho tình yêu từ những phiên "chợ tình" dung dị.

Chợ tình Sa Pa xuất hiện từ nhu cầu tự nhiên của đời sống. Không phải sản phẩm được dàn dựng, mà sinh ra từ chính sinh hoạt của đồng bào. Chính sự mộc mạc ấy làm nên sức hấp dẫn bền lâu của chợ tình, khiến du khách bốn phương say mê tìm đến.

Trong câu chuyện của những người gắn bó với Sa Pa, chợ phiên là không gian kinh tế, ký ức tuổi trẻ, hồn của bản làng. Bà Trần Thị Xiêm nhà ở đường Thạch Sơn, phường Sa Pa nhớ lại: Ngày trước, từ chiều thứ Bảy, người dân các xã đã nô nức kéo lên thị trấn. Họ mang theo lạc, ngô, khoai, sơn tra - thứ quả mà tôi quen gọi là "chua chát" - tất cả đều vận chuyển bằng ngựa. Chợ xưa là chợ quê đúng nghĩa, chân thật và đậm bản sắc.

Nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Thiện Hùng - người nhiều năm ghi lại hình ảnh Sa Pa kể lại rằng: Đi chợ ngày ấy không chỉ để mua bán. Người đi chợ còn để chơi chợ. Dọc phố Cầu Mây, khi chiều buông, trai gái hát giao duyên. Người Mông thổi khèn, người Dao thổi sáo, có khi chỉ cần một chiếc lá rừng cũng đủ làm vang lên âm thanh ríu rít gọi nhau từ sườn đồi này sang sườn đồi kia. Chợ tình vì thế mà thành ngày hội của tình yêu, của thanh xuân.

ĐỔI THAY THEO THỜI GIAN

Trải qua nhiều thập kỷ, Sa Pa đổi thay từng ngày. Từ thị trấn nhỏ bé, trung tâm Sa Pa nay đã trở thành nơi sầm uất. Từ năm 2015, để phù hợp với không gian phát triển mới, chợ Sa Pa được di chuyển về vị trí mới ở đầu phường Sa Pa, với quy mô 3 tầng, quy hoạch khoa học, hàng hóa phong phú, phục vụ nhu cầu mua sắm của khách trong và ngoài nước.

Song song với sự phát triển hiện đại, không ít người vẫn hoài niệm về nét quê mộc mạc của phiên chợ xưa. "Bây giờ chợ mới khang trang, hiện đại, phục vụ khách du lịch tốt hơn, nhưng bản sắc ngày nào cũng ít nhiều bị phai nhạt" - bà Trần Thị Xiêm ở đường Thạch Sơn, phường Sa Pa bộc bạch.

Cũng giống cảm xúc của bà Xiêm, nhiều người Sa Pa vẫn luôn lưu giữ hình ảnh đẹp, những biệt thự cổ in bóng bên hàng thông, những sớm mai mù sương hay những buổi tối chợ tình đắm say. Tất cả tạo nên vẻ đẹp lãng mạn, trở thành một phần ký ức khó phai trong lòng du khách và người dân.

Anh Đỗ Công Quyền - Trưởng ban Quản lý chợ Sa Pa cho hay: Để đưa hình ảnh chợ Sa Pa càng ngày càng vươn xa đến mọi miền của tổ quốc và đến với du khách quốc tế, Ban Quản lý chợ Sa Pa đã phối hợp chặt chẽ với các tiểu thương không ngừng nâng cao chất lượng phục vụ du khách nhằm đáp ứng yêu cầu giao thương hàng hóa trong tình hình mới. Các tiểu thương, các gian hàng thổ cẩm của đồng bào dân tộc hằng ngày giới thiệu, bán hàng theo hình thức online, livestream trực tiếp các sản phẩm từ các gian hàng với khách hàng trong và ngoài nước như: Lào, Thái Lan… đặt mua sản phẩm.

Cùng với đó UBND phường Sa Pa thường xuyên tổ chức các sự kiện, các lễ hội để thu hút du khách thập phương để hình ảnh Sa Pa nói chung và chợ Sa Pa nói riêng ngày càng lan tỏa.

Ông Tô Ngọc Liễn - Chủ tịch UBND phường Sa Pa, nhấn mạnh: Chợ tình Sa Pa, với lịch sử hơn 120 năm, không chỉ là nơi giao thương mà còn là phần hồn văn hóa của đồng bào. Chính quyền luôn ưu tiên bảo tồn giá trị truyền thống song song với phát triển du lịch.

Theo ông, nhiều biện pháp đã được triển khai: duy trì hoạt động chợ tình, tổ chức lễ hội dân gian, khuyến khích tiểu thương tham gia các lớp tập huấn nghệ thuật truyền thống, phát triển sản phẩm thủ công mỹ nghệ. Chính quyền còn phối hợp với các nhà nghiên cứu tổ chức lễ hội hoa đào, lễ hội mùa xuân, xây dựng sản phẩm du lịch trải nghiệm để du khách không chỉ ngắm nhìn mà còn tham gia vào đời sống văn hóa địa phương.

CHẠM VÀO KÝ ỨC, SỐNG CÙNG HIỆN TẠI

Ngày nay, đến Sa Pa, du khách có thể thỏa sức mua sắm tại khu chợ mới khang trang, tham quan khu du lịch hiện đại, trải nghiệm công trình cáp treo hiện đại bậc nhất. Nhưng, họ vẫn được sống trong không gian văn hóa đặc trưng từ điệu khèn, điệu sáo, đến câu hát giao duyên của đôi lứa. Đó chính là sự kết nối quá khứ với hiện tại, là minh họa rõ nét cho chủ đề của Ngày Du lịch Thế giới (27/9): Du lịch bền vững và bảo tồn di sản trong hội nhập.

"Chúng tôi tin rằng chỉ khi kết hợp hài hòa giữa phát triển du lịch và bảo tồn văn hóa, Sa Pa mới phát triển bền vững, vừa hấp dẫn vừa đặc trưng" - ông Tô Ngọc Liễn - Chủ tịch UBND phường Sa Pa khẳng định.

Sa Pa hôm nay không còn vẻ hoang sơ, tĩnh lặng như xưa, nhưng dấu ấn một thời vẫn lưu giữ trong lòng người. Những hàng thông trong sương sớm, tiếng hát ngân nga đêm chợ tình, những sản vật giản dị từ bản làng tất cả như nhắn gửi rằng Sa Pa có thể thay đổi, có thể phát triển, nhưng sẽ không bao giờ để mất đi hồn cốt. ■

Ngoài những triền đồi hoa "Chi pâu" tím du khách còn có thể chiêm ngưỡng biển mây bồng bềnh khi đến với Tà Chì Nhù.

Mùa hoa ở Tà Chì Nhù

❁ HUYỀN THƯƠNG

VƯỢT NHỮNG KHÚC CUA TAY ÁO LẤN KHUẤT TRONG SƯƠNG, BĂNG QUA ĐƯỜNG DỐC QUANH CO, CHÚNG TÔI TÌM VỀ XÃ HẠNH PHÚC ĐẾN VỚI HÀNH TRÌNH CHINH PHỤC ĐỈNH TÀ CHÌ NHÙ CAO 2.979 M. CUỐI THU, KHI NÚI RỪNG BẮT ĐẦU VƯƠNG VẤN HƠI LẠNH, NƠI ĐÂY BỪNG NỞ MÙA HOA "CHI PÂU" - LOÀI HOA CỦA TỰ NHIÊN MANG SẮC TÍM PHỦ KÍN TRIỀN NÚI CAO NHƯ TẤM LỤA MỎNG, QUYẾN RŨ VÀ HOANG DẠI.

Trời vùng cao tờ mờ sáng, không khí vẫn còn đẫm sương. Tuyến đường từ trung tâm xã Hạnh Phúc dẫn tới Tà Chì Nhù uốn mình qua những bản làng của đồng bào Mông còn ngủ say giấc. Mùa A Dơ, chàng porter người bản địa ở thôn Háng Xê, khéo léo lái chiếc Honda Win len qua từng đoạn đường đất đá lổn nhổn, dẫn đoàn chúng tôi tới khoảng đất trống đẫm sương ngay chân núi.

Nhanh nhẹn hỗ trợ đoàn tháo dỡ đồ, Mùa A Dơ tranh thủ giới thiệu qua về Tà Chì Nhù: "Leo Tà Chì Nhù là đi qua bốn mùa trong một ngày. Sáng lạnh, trưa nắng rát, chiều mây vần vũ". Câu nói như lời mở đường cho chuyến leo dài. Từ đây, chúng tôi bắt đầu hành trình chinh phục, men theo lối mòn dốc đứng quanh co suốt cả ngày.

Mỗi bước chân lại đưa du khách thêm chạm vào trời mây, gió núi. Cảnh quan thay đổi liên tục theo độ cao từ dòng suối mát lạnh, đến rừng già, rừng trúc, đôi lúc xuyên qua rừng tán thấp, đồng cỏ… Mọi thứ mở ra bức tranh thiên nhiên sống động dẫn lối đến với món quà tuyệt diệu đang còn ẩn chứa phía trước. Suốt hành trình, Dơ luôn tràn đầy năng lượng, hỗ trợ mang vác đồ, nhiệt tình giới thiệu về Tà Chì Nhù, về quê hương như niềm tự hào sâu sắc.

Mùa A Dơ bảo: Cách đây vài năm chính quyền địa phương huy động thanh niên cải tạo đường leo núi. Những đoạn dốc ngược trơn trượt được cuốc bậc dễ đi nên nhiều du khách tìm đến chinh phục hơn trước. Chúng tôi cũng được tuyên truyền phải bảo vệ môi trường, nhắc nhở người dân và du khách không để lại gì ngoài dấu chân.

Sau một ngày dài băng núi, ngược dốc, khi hoàng hôn buông xuống, trước mắt chúng tôi bừng hiện ra cả một triền núi trải dài tím biếc hoa "Chi pâu". Biển hoa nở rộ như món quà muộn màng đầy kỳ diệu mà đại ngàn ban tặng. Những tia nắng cuối ngày xuyên qua từng kẽ lá, lấp lánh trên mặt hoa khiến khung cảnh vừa huyền ảo vừa sống động. "Chi pâu" trong tiếng Mông có nghĩa là "không biết". Loài hoa tím được đặt cái tên đặc biệt này bởi chính những người bản địa cũng không rõ tên thật cũng như xuất hiện từ bao giờ, vì sao trên những sườn núi cao lại có thể nở ra một biển hoa đẹp đến vậy. Giữa đại ngàn được hít hà căng tràn lồng ngực dư vị trong lành của núi rừng, trực tiếp ngắm biển hoa tím mộng mơ là một trải nghiệm ấn tượng không thể quên.

Ngoài ngắm hoa "Chi pâu", hôm sau khi chinh phục đến đỉnh Tà Chì Nhù vào sáng sớm nếu may mắn du khách còn có thể được thiên nhiên chiêu đãi bữa tiệc mây. Cả biển mây trắng bồng bềnh quanh các triền núi, ôm trọn triền hoa tím phía dưới. Từng lớp mây trôi lững lờ, lúc như sóng bạc cuồn cuộn nhấp nhô, lúc len qua khe đá nhẹ nhàng. Cảnh tượng ấy tạo nên khung cảnh mênh mang, thanh bình, khiến người xem như lạc vào chốn thần tiên.

Du khách nhí khám phá sắc tím rực rỡ của hoa "Chi pâu" giữa núi rừng hoang sơ Tà Chì Nhù.

Mùa săn mây đỉnh núi cùng với mùa hoa "Chi pâu" đã làm cho Tà Chì Nhù từ chốn thăm thẳm ít người biết đến thành điểm du lịch mạo hiểm được ưa chuộng. Mỗi mùa hoa, mùa mây hàng nghìn lượt khách tìm về. Đồng chí Trương Mạnh Cường - Phó Chủ tịch UBND xã Hạnh Phúc chia sẻ: Chúng tôi hướng dẫn người dân làm du lịch cộng đồng, cung cấp chỗ nghỉ, dẫn đường nhưng luôn nhấn mạnh việc giữ cảnh quan. Núi rừng là tài sản quý, mất đi thì không còn gì níu chân khách.

Trung bình mỗi năm có 13.400 lượt khách chọn leo và trải nghiệm du lịch đỉnh Tà Chì Nhù. Đông nhất là thời gian từ tháng 9 đến tháng 3 năm sau. Xã Hạnh Phúc phấn đấu đến năm 2030, khách đến Tà Chì Nhù đạt 20.000 lượt/năm. Đặc biệt xã sẽ cùng với Nhân dân phấn đấu phát triển du lịch nhưng vẫn giữ nguyên các giá trị nguyên sơ hùng vĩ của thiên nhiên, không làm thay đổi biến dạng hệ sinh thái theo hướng hiện đại.

Định hướng đúng đắn của chính quyền địa phương đã góp phần đưa du lịch leo núi tại đây phát triển mạnh, nhiều thanh niên trẻ như Mùa A Dơ đang tìm cách gắn bó dài lâu với Tà Chì Nhù. Cùng với nghề dẫn đường, họ còn học chụp ảnh, quay phim để thu hút du khách, quảng bá quê hương. Đặc biệt, để phục vụ phát triển du lịch, nhiều thanh niên bản địa còn được đào tạo để vừa biểu diễn nhạc cụ, âm nhạc dân tộc như khèn Mông, khèn lá vừa nắm vững cách tổ chức du lịch cộng đồng bền vững. Mỗi tháng, từ việc dẫn đường porter có thể thu nhập từ 7 triệu đồng - 10 triệu đồng.

Cùng chúng tôi xuống núi vẫn là những triền hoa "Chi pâu" tím biếc, ánh mắt rạng rỡ, đầy niềm tự hào của những thanh niên bản địa dẫn đường. Trong khoảnh khắc ấy, tim mỗi người lại vang lên một lời hẹn ước: Sẽ trở lại Tà Chì Nhù, để được hòa mình với đại ngàn hoang sơ, tràn đầy sức sống ■

Du khách thích thú chụp ảnh với hoa "Chi pâu".

Không để lỡ hẹn VỚI NGƯỜI DÂN

MẠNH DŨNG

VIỆC TRIỂN KHAI MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP ĐANG MANG LẠI NHỮNG BƯỚC CHUYỂN MÌNH TRONG CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH TẠI CÁC ĐỊA PHƯƠNG. VỚI HƠN 400 THỦ TỤC HÀNH CHÍNH ĐƯỢC GIAO CHO CẤP XÃ THỰC HIỆN, MỖI CÁN BỘ, CÔNG CHỨC TẠI ĐÂY ĐANG PHẢI "CHẠY ĐUA VỚI THỜI GIAN" ĐỂ ĐẢM BẢO HOÀN THÀNH CÔNG VIỆC ĐÚNG TIẾN ĐỘ, KHÔNG ĐỂ LỠ HẸN VỚI NGƯỜI DÂN.

Trả kết quả giải quyết thủ tục hành chính cho người dân tại Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Pha Long.

Theo mô hình mới, mỗi thủ tục hành chính đều được quy định rõ ràng về thời hạn xử lý, tạo áp lực nhưng đồng thời cũng thúc đẩy tinh thần trách nhiệm của từng cán bộ. Việc thiết lập thời gian xử lý cụ thể không chỉ giúp nâng cao hiệu quả quản lý mà còn tạo điều kiện để người dân dễ dàng tiếp cận thông tin và giám sát quá trình thực hiện.

Nhìn bảng theo dõi chỉ số chỉ đạo, điều hành và đánh giá chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp trong thực hiện thủ tục hành chính, dịch vụ công theo thời gian thực hiện trên Cổng dịch vụ công quốc gia chuyển từ "vùng vàng" sang "vùng xanh", Phó Giám đốc Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Cam Đường - Nguyễn Hữu Thành như trút được gánh nặng.

Với 86,82/100 điểm, phường Cam Đường luôn nằm trong top đầu về chất lượng giải quyết thủ tục hành chính, dịch vụ công trong toàn tỉnh. Anh Thành cho biết: Để cải thiện thứ hạng và chỉ số đánh giá, Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Cam Đường đang tiếp tục quyết liệt triển khai thực hiện đồng bộ trên 5 chỉ số thành phần, gồm: chỉ số công khai minh bạch; tiến độ giải quyết; dịch vụ công trực tuyến; mức độ hài lòng; số hóa hồ sơ.

Câu chuyện của chúng tôi với Phó Giám đốc Nguyễn Hữu Thành luôn bị gián đoạn khi anh phải trao đổi với đồng nghiệp và kết nối từ trung tâm phục vụ hành chính công với các bộ phận chuyên môn của phường để giải quyết thủ tục hành chính cho người dân. Cam Đường là phường lớn cả về diện tích, dân số, quy mô kinh tế cũng top đầu của tỉnh. Vì vậy, thủ tục hành chính cũng phát sinh gấp nhiều lần mức trung bình các xã, phường trên địa bàn tỉnh. Có những ngày cao điểm, phường tiếp nhận khoảng 200 thủ tục hành chính, tính ra bằng cả tháng của một số xã vùng cao, điều này đặt ra thách thức rất lớn với đội ngũ cán bộ làm công tác tiếp nhận hồ sơ, thủ tục hành chính.

Trên màn hình máy tính của Phó Giám đốc Thành luôn hiển thị một bảng theo dõi các thủ tục hành chính cần thực hiện với mốc thời gian được đếm lùi từng ngày, từng giờ. Từ hệ thống này, anh Thành phải liên tục cập nhật tình trạng giải quyết các hồ sơ và đôn đốc các phòng chuyên môn phối hợp giải quyết. Mọi công việc như guồng máy không bao giờ ngừng quay.

Cán bộ Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Cam Đường tiếp nhận thủ tục hành chính.

Anh Thành chia sẻ: Mỗi bộ phận đều chỉ có một khoảng thời gian giới hạn nhất định để hoàn thành công việc, chỉ cần chậm một phút hệ thống sẽ báo đỏ ảnh hưởng đến cả bộ máy. Nhất là các thủ tục hành chính cần giải quyết trong ngày, theo quy định khi không có công dân đến làm thủ tục hành chính thì mới hết giờ làm việc. Vì vậy, khi người dân, doanh nghiệp nộp hồ sơ vào cuối ngày thì lượng công việc bị đẩy sang ngày hôm sau sẽ cộng dồn lên rất nhiều.

Không chỉ là nơi tiếp nhận, giải quyết thủ tục hành chính, Trung tâm Phục vụ hành chính công còn là nơi người dân chứng kiến bước đột phá trong tư duy hoạt động của chính quyền cơ sở từ quản lý sang phục vụ. Bởi vậy, mọi quá trình tác nghiệp, thái độ làm việc của đội ngũ cán bộ đều được người dân nhìn nhận, đánh giá, điều này cũng là sức ép rất lớn.

Tại xã Bảo Hà, nơi đang triển khai nhiều dự án trọng điểm của tỉnh, hoạt động kinh tế, du lịch diễn ra sôi động, khối lượng hồ sơ hành chính hàng ngày luôn ở mức cao. Ngay từ ngày đầu vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, Trung tâm Phục vụ hành chính công xã luôn chật kín người dân đến thực hiện các thủ tục hành chính. Để đáp ứng nhu cầu của người dân và doanh nghiệp, cán bộ, công chức tại đây đã nỗ lực không quản ngày đêm, với phương châm "làm khi nào hết việc mới nghỉ".

Anh Nguyễn Văn Thắng - Phó Giám đốc Trung tâm Phục vụ Hành chính công xã Bảo Hà chia sẻ: Chúng tôi thường xuyên phải làm việc đến tối muộn để giải quyết các thủ tục liên quan đến đất đai, đăng ký kinh doanh và các giấy tờ hộ tịch. Dù bận rộn nhưng nhìn thấy nụ cười hài lòng của người dân, chúng tôi cảm thấy rất vui và có động lực để tiếp tục cố gắng.

Tại xã vùng cao biên giới Pha Long, nơi có đông đồng bào dân tộc thiểu số, việc giải quyết thủ tục hành chính không chỉ đòi hỏi sự nhanh chóng mà còn cần sự tận tình, chu đáo. Với đặc thù là nơi có nhiều thủ tục liên quan đến chính sách hỗ trợ cho các nhóm dân cư khó khăn, cán bộ tại đây luôn kiên nhẫn giải thích, hướng dẫn người dân cách chuẩn bị hồ sơ đầy đủ. Những ngày cao điểm, họ phải làm việc xuyên trưa để kịp thời xử lý các thủ tục hỗ trợ kinh phí sản xuất, cấp phát giấy tờ và các chính sách an sinh.

Trò chuyện với chúng tôi, anh Thào Seo Phử - Phó Giám đốc Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Pha Long cho biết: Ở vùng cao, vì nhiều người dân không thể thường xuyên đến trụ sở, chúng tôi chủ động mang hồ sơ xuống tận các thôn bản để giải quyết. Công việc bận rộn nhưng chúng tôi luôn cố gắng hoàn thành vì không muốn người dân phải mất thời gian chờ đợi.

Nhờ áp dụng mô hình chính quyền địa phương hai cấp, quy trình xử lý thủ tục hành chính tại các địa phương như Cam Đường, Bảo Hà, Pha Long và các xã, phường khác của tỉnh đã được rút ngắn đáng kể. Người dân không còn phải chờ đợi lâu như trước, nhiều thủ tục được hoàn thành ngay trong ngày, góp phần nâng cao sự hài lòng và lòng tin của người dân đối với chính quyền địa phương.

Công việc áp lực nhưng khi mọi thủ tục hành chính được thực hiện trôi chảy, người dân, doanh nghiệp đến phường nhận lại thủ tục với nụ cười tươi và những cái gật đầu cảm ơn thì mọi mệt nhọc đều tan biến. Sau hơn hai tháng vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, UBND phường Cam Đường đã tiếp nhận giải quyết gần 5.000 hồ sơ, trong đó 99,8% hồ sơ được giải quyết đúng hạn. Tại xã Bảo Hà, số hồ sơ được tiếp nhận giải quyết cũng lên tới gần 4.000 hồ sơ, trong đó tỷ lệ giải quyết đúng hạn đạt 96,13%.

Một trong những thủ tục hành chính được phân cấp, phân quyền về cấp xã được người dân quan tâm là các thủ tục liên quan đến đất đai cũng được đội ngũ cán bộ phối hợp thực hiện hiệu quả mang lại niềm tin cho người dân về mô hình chính quyền địa phương hai cấp.

Anh Nguyễn Hữu Thành - Phó Giám đốc Trung tâm Phục vụ hành chính công phường Cam Đường chia sẻ: Lượng hồ sơ thủ tục hành chính nhiều cũng là minh chứng cho sự sôi động của các hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội trên địa bàn vì vậy dù vất vả, áp lực công việc, đội ngũ cán bộ phường vẫn luôn tự hào vì được đóng góp sức mình vào sự phát triển chung của địa phương ■

Lung linh sắc màu ĐÈN TRUNG THU

❁ HỒNG KHANH

Những đèn lồng Trung thu khổng lồ được người dân xã Thác Bà sáng tạo từ các hình tượng văn hóa dân gian.

Những ngày này, khi phố phường lên đèn cũng là lúc không khí lễ hội bắt đầu ở xã Thác Bà. Người người đi lại nườm nượp trên những tuyến đường, tiếng hát nhạc rộn ràng: "*Tùng dinh dinh tùng tùng dinh dinh/ Đây ánh sao vui chiếu xa non ngàn/ Tùng dinh dinh dinh dinh tùng dinh dinh/ Ánh sao Bác Hồ tỏa sáng nơi nơi...*". Trẻ em ngồi lên xe chở đèn, người lớn đẩy đi khắp phố trong tiếng hò reo. Vùng quê ven sông Chảy rực rỡ và lung linh. Mùa Trung thu đã bắt đầu!

Gọi là mùa Trung thu bởi không chỉ diễn ra một vài ngày mà không khí lễ hội kéo dài cả tháng. Tiết trời sang thu mát mẻ, dễ chịu hơn hẳn. Bầu trời thật trong và mặt trăng thật tròn! Đêm đêm, ánh sáng dịu nhẹ lan tỏa khắp nhân gian, từ đó mở ra câu chuyện cổ tích của thế giới tuổi thơ về chị Hằng Nga xinh đẹp, về chú Cuội ngồi gốc đa...

Thế giới muôn màu đó được gửi gắm qua những chiếc đèn lồng: Bà Trưng cưỡi voi ra trận, Thánh Gióng nhổ tre đánh giặc, rùa vàng, cá chép hóa rồng, phượng hoàng, gà trống, ếch ngồi dưới lá sen, cánh chim bồ câu mang theo ước vọng về hòa bình… Nhưng nhiều nhất vẫn là các mô hình rồng bởi đây là con vật linh thiêng trong văn hóa của người Việt.

Trăng vừa lên, các tuyến đường chính liền trở nên náo nhiệt. Từng đoàn xe đèn lộng lẫy, đủ màu sắc nối đuôi nhau diễu diễn trong tiếng nhạc rộn rã và tiếng reo hò thích thú của các em nhỏ. Đâu chỉ trẻ em thấy háo hức mà người lớn cũng rộn ràng. Những chiếc đèn lồng đó không chỉ lung linh mà còn có thể cử động linh hoạt. Đây thực sự là những tác phẩm nghệ thuật.

Sắc màu rực rỡ của những chiếc đèn Trung thu khổng lồ không chỉ thắp sáng phố phường mà còn thắp lên niềm hân hoan trong lòng người. Người người, nhà nhà đều ra đường hòa mình vào không khí lễ hội. Những đội lân sư rồng nhảy múa vui nhộn càng khiến không khí thêm phần rộn rã. "Thỉnh thoảng, những chú rồng lại phun nước, phun lửa khiến chúng em rất thích thú. Em chỉ muốn những đêm rước đèn như thế kéo dài mãi" - em Bùi Ngọc Quý ở thôn 4 không giấu được sự hào hứng.

Mong ước đó của Quý cũng là mong ước của trẻ em nơi đây. Để có được những buổi tối vui vẻ và đem lại nụ cười hạnh phúc cho các em, cả tháng trước, người dân các thôn đã rục rịch chuẩn bị. Mỗi chiếc đèn thường có kinh phí vài chục triệu đồng. "Tích tiểu thành đại", mọi chi phí đều được người dân trao đổi, thống nhất đóng góp. Đặc biệt, nhiều cơ sở sản xuất, kinh doanh trên địa bàn không ngần ngại ủng hộ số tiền lớn bởi ai cũng đều muốn dành những điều tốt đẹp nhất cho thế hệ tương lai.

Rồi mọi người cùng nhau họp bàn, lên ý tưởng để làm ra chiếc đèn lồng vừa lạ mắt, hấp dẫn vừa mang ý nghĩa giáo dục. Những con người vốn tất bật mưu sinh hàng ngày nhưng giờ lại gắn kết với nhau bằng tình yêu con trẻ. Việc phân chia công việc cũng rất khoa học. Phụ nữ khéo léo cắt dán giấy màu; đàn ông khỏe mạnh phụ trách việc hàn sắt, tạo khung; thanh niên lắp đặt hệ thống ánh sáng cho chiếc đèn thêm rực rỡ. Họ như những nghệ nhân thực thụ.

"Năm nào cũng thế, chúng tôi đều làm đèn từ sớm để các cháu thiếu nhi được vui chơi cả tháng chứ không chỉ một, hai đêm. Thấy con trẻ hò reo, vui sướng khi thấy mô hình đèn của thôn mình là bao nhiêu mệt nhọc đều tan biến. Hòa cùng không khí của trẻ em, chúng tôi thấy như trẻ lại. Năm nay, thôn Làng Cần mang đến đèn lồng Thuyền rồng đất bưởi" - Trưởng thôn Làng Cần Phạm Quang Giáp cho biết.

Năm nay, xã Thác Bà sẽ tổ chức Đêm hội đèn lồng "Trung thu cho em" vào ngày 3/10 (tức ngày 12/8 âm lịch). Dự kiến, sẽ có 15 mô hình đèn lồng tham gia. Việc giáo dục đôi khi không chỉ nằm trong những bài học trong sách vở mà còn ở những hoạt động thực tế. Những chiếc đèn lồng đó không chỉ mang lại những phút giây vui vẻ, những tiếng cười rộn rã mà còn làm cho thế giới tuổi thơ thêm phong phú. Các em sẽ thêm yêu quê hương, đất nước; nhớ đến công ơn của các thế hệ cha ông đã dựng nước và giữ nước, yêu thiên nhiên tươi đẹp cũng như trân trọng văn hóa truyền thống.

Trung thu đến, bên cạnh mâm cỗ trông trăng với bánh dẻo, bánh nướng, trái hồng chín đỏ hay quả bưởi ngọt dịu, trẻ em ở Thác Bà còn có đêm rước đèn thật vui. Đó sẽ mãi là những mùa trăng tuổi thơ đẹp nhất trong ký ức của các em ■

Tình yêu nghệ thuật dân tộc

❁ KHÁNH DUNG

ÂM NHẠC ĐÔI KHI KHÔNG CHỈ LÀ GIAI ĐIỆU MÀ CÒN LÀ SỢI DÂY KẾT NỐI TRUYỀN THỐNG VỚI HIỆN TẠI, ĐƯA TUỔI THƠ ĐẾN GẦN HƠN VỚI CỘI NGUỒN VĂN HÓA. VỚI NGUYỄN HOÀNG PHÚC - HỌC SINH LỚP 9C, TRƯỜNG THCS YÊN THỊNH (PHƯỜNG VĂN PHÚ), HÀNH TRÌNH ẤY ĐÃ BẮT ĐẦU TỪ RẤT SỚM, KHI TIẾNG SÁO CỦA CHA VÔ TÌNH GIEO VÀO TÂM HỒN EM NHỮNG RUNG ĐỘNG ĐẦU TIÊN.

Nguyễn Hoàng Phúc đam mê và chăm chỉ tập luyện sáo Mông.

TỪ ĐAM MÊ ĐẾN KHÁT VỌNG

Ngôi nhà của Phúc tại tổ dân phố số 2, phường Văn Phú mỗi buổi chiều cuối tuần lại vang lên tiếng sáo da diết. Trong căn phòng giản dị, cứ có thời gian rảnh, Phúc lại tự mình tập luyện. Người thầy đầu tiên cũng là người cha của em - nhạc công Hoàng Đô, hiện đang công tác tại Đoàn Nghệ thuật dân tộc tỉnh. Không chỉ dạy Phúc cách đặt môi, lấy hơi, anh còn truyền cho Phúc tình yêu và sự tôn trọng dành cho nhạc cụ dân tộc. "Ban đầu tôi chỉ dạy con cho vui, không ngờ cháu lại yêu thích đến vậy. Khi đã cầm nhạc cụ, cháu học rất nhanh, tiếp thu tốt", anh Hoàng Đô chia sẻ. Cũng chính từ sự đồng hành giản dị ấy, cậu bé đã tìm thấy niềm đam mê thật sự.

Phúc bắt đầu với sáo trúc, rồi tự mở rộng thế giới âm nhạc của mình bằng sáo Mông, sáo bầu, đàn môi… Mỗi loại nhạc cụ là một thử thách mới, nhưng cũng là một cánh cửa để em bước vào kho tàng văn hóa đa dạng của các dân tộc thiểu số. Không chỉ dừng ở nhạc cụ truyền thống, Phúc còn học thêm trống, Saxophone, mang đến cho mỗi phần trình diễn sự dung hòa độc đáo giữa hiện đại và truyền thống. Đam mê ấy không chỉ là thú vui tuổi học trò. Đó là sự kiên trì mỗi ngày: những trang vở dày đặc ghi chép, những giờ miệt mài tự học qua Internet, những buổi tập luyện không quản mệt nhọc. Và rồi, từ căn phòng nhỏ, tiếng sáo của Phúc dần vang xa, theo em đến với những sân khấu lớn.

TÀI NĂNG VÀ NỖ LỰC KHẲNG ĐỊNH MÌNH

Tài năng và sự nỗ lực của Phúc đã được ghi nhận qua nhiều giải thưởng. Nổi bật trong đó là: Huy chương Vàng Festival Nhà thiếu nhi toàn quốc 2022, Giải Nhất Giai điệu tuổi hồng, Giải A Liên hoan tài năng tiếng Anh và Nghệ thuật thiếu nhi tỉnh Yên Bái 2023, cùng nhiều giải thưởng cấp tỉnh và khu vực phía Bắc. Bà Dương Thị Vui - Giám đốc Trung tâm Hoạt động Thanh thiếu nhi tỉnh cho biết: Nguyễn Hoàng Phúc là gương mặt tiêu biểu của Đội Nghệ thuật măng non. Em luôn năng động, đam mê nhạc cụ dân tộc, tích cực tham gia phong trào thiếu nhi. Thành tích của Phúc là minh chứng cho sự nỗ lực không ngừng nghỉ.

Ở tuổi 15, Hoàng Phúc không chỉ đơn thuần là một thiếu niên say mê âm nhạc. Em mang trong mình khát vọng lớn: "Hiện tại em đang nỗ lực tập luyện để thi vào trường nghệ thuật. Sau này em muốn trở thành nghệ sĩ, được đi biểu diễn và truyền cảm hứng cho các bạn trẻ về nhạc cụ dân tộc". Khát vọng ấy cũng chính là trách nhiệm: trách nhiệm giữ gìn và lan tỏa tinh hoa âm nhạc dân tộc giữa đời sống hiện đại. Trong tiếng sáo của Phúc, người nghe không chỉ cảm nhận được sự trong trẻo của tuổi học trò, mà còn thấy tình yêu quê hương, niềm tự hào với văn hóa truyền thống.

Hành trình nghệ thuật của Nguyễn Hoàng Phúc mới chỉ bắt đầu, nhưng đã hứa hẹn nhiều thành quả. Từ căn nhà nhỏ ở phường Văn Phú, tiếng sáo của em đã bay xa, gieo vào lòng bạn bè niềm yêu mến và sự trân trọng dành cho nhạc cụ dân tộc. Tin rằng, với tài năng, niềm đam mê cùng sự đồng hành của gia đình, Phúc sẽ tiếp tục tỏa sáng, gieo những giai điệu quê hương vào trái tim bao người ■

Lắng nghe dòng sông

❁ CAO VĂN TƯ
(Phường Lào Cai)

Đêm thanh bát ngát trăng
Phố phường vào khuya tĩnh lặng
Lắng nghe âm thanh dòng nước Hồng Hà…
Tiếng vọng trầm trầm thăm thẳm xa
Trống đồng rộn ràng bập bùng ngọn lửa
Âm vang mặt nước ngân dài
Tiếng hát, tiếng reo hò rền vách núi
Sắc hồng cuộn dâng
Ăm ắp phù sa đôi bờ sóng vỗ
Ngô lúa xanh mượt mà triền sông soi bãi
Mỡ màng sinh lực những cánh đồng
Rộn ràng thôn bản xóm làng trù phú
Cánh cò trắng vẫy lúa vàng mùa màng no ấm
Đò dọc khoát mái chèo
Chân sào vững qua ghềnh thác
Đò ngang nghiêng nón trắng gánh gồng chợ phiên
Đi ngược về xuôi
Thủy chung thương nhớ
Bên lở bên bồi
Dòng chảy vẫn dạt dào sóng vỗ
Náo nức khát khao ngàn trùng biển lớn
Vẫn lung linh bóng bóng núi trập trùng…
Đêm lắng khuya
Sông trầm lặng nỗi niềm
Nhớ trào dâng xưa, dạt dào xưa, cuồn cuộn
Nhớ mát lành phù xa xưa
Và sông ngân lên khúc hát ngày mai
Dòng nước dào dạt dâng đầy
Phù sa tươi đỏ dâng đầy
Hồng Hà mênh mông…

Giao mùa

❁ NGUYỄN QUỲNH ANH
(Ninh Bình)

Hình như trời đã sang thu
Nghe đâu ríu rít chim gù vòm xanh
Đong đưa hương thị mát lành
Mắt na lấp ló đầu cành vườn ai

Hình như vạt nắng còn dài
Rám vàng trái bưởi ở ngoài bờ ao
Mây xanh ở phía trời cao
Ngập ngừng hương ổi thuở nào nhớ thương

Hình như từ những nẻo đường
Đã nghe hương cốm vấn vương gió chiều
Bờ đê vi vút sáo diều
Bâng khuâng lối cũ bao điều ngóng trông

Hình như nước ăm ắp sông
Chuồn chuồn rợp nắng cánh đồng làng ta
Thoảng hương cỏ mật cỏ gà
Mặt sông tim tím sắc hoa lục bình

Hình như trời đã chuyển mình
Heo may qua ngõ mái đình phong rêu
Cau trầu còn đợi mùa yêu
Ta về gom nhặt mấy chiều tương tư.

Hương nhà

❁ MAI NGỌC
(Phường Cam Đường)

Vịn tay giữ lấy hương nhà
Tựa lưng vào nhớ vỡ òa tình quê
Len chân vào những vụng về
Tìm trong rơm rạ chân quê một thời

Tìm trong hương lúa tiếng cười
Nghe trong sâu thẳm những lời mẹ ru
Lối về một thuở tuổi thơ
Cánh cò trắng với những bờ tre xanh

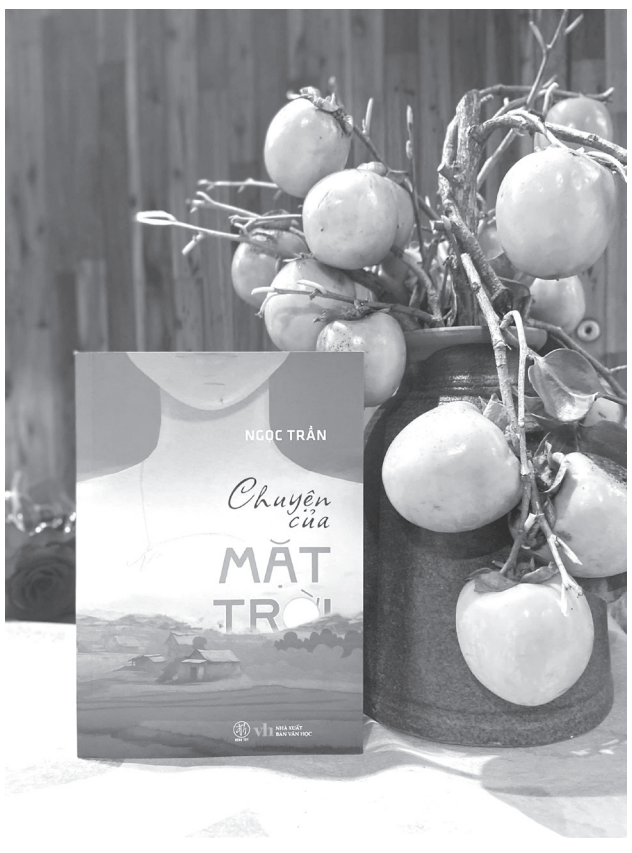
Khói chiều quấn quýt giăng mành
Người quê hồn hậu mà thành nét quê
Mẹ hiền cặm cụi nón mê
Nhọc nhằn nuôi những ước mơ con mình

Ấm nồng như ánh bình minh
Cho con thấm đẫm ân tình quê hương
Cho dù đi khắp bốn phương
Hương nhà vẫn níu nẻo đường trong con…

Mỗi tuần một cuốn sách

Chuyện của mặt trời

❁ PHẠM HÙNG THẮNG
(Hà Nội)

Cuốn sách ***"Chuyện của mặt trời"*** của tác giả nữ Ngọc Trần do Nhà xuất bản Văn học ấn hành, không chỉ kể về một cô gái, mà còn là câu chuyện của những thân phận phụ nữ yếu thế, nơi ánh sáng tắt lịm trước khi kịp bừng lên.

"Chuyện của mặt trời" khắc họa số phận những phụ nữ nông thôn trong vòng xoáy dữ dội của xã hội đương đại. Nhân vật trung tâm là Ngoãn, cô gái quê ngây thơ, nuôi mơ ước giản dị về tình yêu và hạnh phúc, nhưng bị lừa bán ra nước ngoài. Hành trình từ ánh sáng đến bóng tối của Ngoãn vừa là câu chuyện riêng tư vừa mang tính biểu tượng cho bao kiếp người bị chà đạp.

Điểm nhấn của cuốn tiểu thuyết là kết cấu đồng hiện: hiện tại tăm tối của Ngoãn song hành cùng ký ức trong trẻo về làng quê, tình thân và khát vọng đời thường. Nhờ vậy, tác phẩm vừa đặc quánh không khí bi kịch vừa mở ra khoảng sáng nhân bản, khiến người đọc nhiều lúc nghẹt thở nhưng vẫn thấy hi vọng.

Nguồn cảm hứng đến từ ký ức tuổi thơ và câu chuyện người hàng xóm từng vướng bi kịch buôn người của tác giả. Bởi có rất nhiều nỗi đau thật ẩn giấu trong từng con chữ, dễ chạm đến trái tim độc giả.

Với 200 trang sách, ***"Chuyện của mặt trời"*** dồn nén nhiều bất ngờ, diễn biến nhanh, gay cấn, nhưng kết thúc lại mở ra ánh sáng tươi mới, gieo niềm tin vào sự thiện lương. Người đọc có cảm xúc day dứt nhất sau khi gấp sách không phải tình yêu, mà là tình cảm gia đình. Tác phẩm chặt chẽ, lôi cuốn, nhiều chi tiết logic khiến người đọc bị cuốn vào từ đầu đến cuối.

Tác giả Ngọc Trần đã dành tâm huyết để viết trọn vẹn cuốn tiểu thuyết ***"Chuyện của mặt trời"*** trên điện thoại của mình. Điều đó có thể thấy, cảm hứng sáng tạo có thể bùng nổ ở bất cứ đâu, miễn trái tim còn khát khao kể chuyện và gửi gắm thông điệp nhân văn đến bạn đọc.

Tác giả Ngọc Trần đặt thêm một dấu mốc mới trên hành trình viết văn, đem lại một điểm sáng cho dòng tiểu thuyết phản ánh số phận phụ nữ, nơi ánh sáng và bóng tối luôn giằng xé nhưng niềm tin cuối cùng vẫn hướng đến sự hồi sinh.

Với nghệ thuật kể chuyện chặt chẽ, văn phong linh hoạt và cảm hứng nhân đạo thấm đẫm, tác phẩm ***"Chuyện của mặt trời"*** chắc chắn sẽ để lại dư âm lâu dài trong lòng bạn đọc. ■

Truyện ngắn

Chợ phiên ngày nắng

❁ NGUYỄN HÀ MY
(Hà Nội)

Minh họa của **NGUYỄN ĐÌNH TÙNG**
(Phường Lào Cai)

Sáng sớm, sương vẫn còn lảng vảng ôm ấp các mái nhà nơi bản Tả Van Chư. Lử quấn lại chiếc khăn đỏ truyền thống trên đầu, buộc gùi thổ cẩm sau lưng. Bàn tay nhỏ nhắn khẽ vuốt nhẹ mặt vải còn thơm mùi sợi mới - tấm thổ cẩm đầu tiên em tự tay dệt theo hoa văn móc treo mà bà ngoại đã hướng dẫn. Đôi mắt em to tròn, đen láy ánh lên một thoáng chênh chao lo lắng, hồi hộp nhưng cũng đầy kiên định, quyết tâm.

Lử nói, giọng nhỏ nhẹ:

- Mẹ à, hôm nay con sẽ xuống chợ phiên.

- Mẹ yên tâm, con nhất định sẽ bán được thật nhiều, để dành tiền cho thằng Dư nhập học dưới huyện.

Chị Liến - mẹ em đang nhóm bếp, ngẩng lên nhìn con gái. Khuôn mặt sạm nắng, cười dịu dàng, bảo:

- Lử của mẹ lớn thật rồi. Mẹ không cản. Nhưng đi chợ, nhớ đừng để người ta ép giá. Thấy ai trả rẻ quá, đừng vội bán. Đằng sau từng món hàng con mang theo là công sức, là mồ hôi và trí tuệ. Hãy nhớ, con là người giữ gìn giá trị ấy.

Lử gật đầu vì em biết mẹ nói đúng. Mỗi đường kim, mũi chỉ trên tấm khăn là cả một hành trình lao động tỉ mỉ và tâm huyết, nhiều khi còn là nước mắt vì những đêm thức dệt dưới ánh đèn dầu lập lòe.

Con đường xuống chợ phiên Bắc Hà dài và dốc. Lử đi bộ mất gần ba tiếng, mỗi bước đi của em, như hòa vào hơi thở của núi rừng, tạo nên một nhịp điệu riêng biệt, vừa vội vã, vừa bình yên.

Đến nơi, mặt trời đã lên cao, tỏa nắng vàng khắp lối. Chợ phiên sáng nay đông hơn mọi khi. Người Kinh, người Tày, người Mông, người Dao... rồi cả khách du lịch - chen nhau trong dòng người tấp nập.

Lử chọn một góc chợ gần sạp bán mận, ngồi bệt xuống, xếp thổ cẩm ra một tấm vải. Đôi tay em run run khi cầm từng sản phẩm đặt ngay ngắn. Khăn choàng, khăn tay, túi vải, ví nhỏ… tất cả đều do em dệt.

Một lúc sau, có vài người ghé xem. Họ chỉ cầm lên ngắm nghía, trả một mức giá thấp rồi bỏ đi. Mặt trời mỗi lúc một gắt. Mồ hôi túa ra trán Lử. Em bắt đầu thấy lo - nếu không bán được gì, công của em sẽ đổ xuống suối.

- Chào em! - một giọng nói vang lên. Là tiếng Kinh, giọng Bắc.

Trước mặt Lử là một người đàn ông khoảng hai nhăm tuổi, da rám nắng, đeo kính râm, tay cầm máy ảnh cũ. Anh cúi xuống, nhìn một chiếc túi thổ cẩm có hoa văn sặc sỡ.

- Em dệt mấy cái này hả? - người đàn ông cất tiếng hỏi.

Lử khẽ gật đầu:

- Vâng, em dệt và thêu hình luôn ạ.

Người đàn ông cầm chiếc túi lên, ngắm nghía một hồi lâu:

- Đẹp. Rất đẹp. Họa tiết này em tự nghĩ ra à?

- Dạ, em học từ bà em, rồi sáng tạo lại một chút. - Lử đáp.

Anh ngồi xuống cạnh Lử, tháo kính râm, lộ ra đôi mắt nâu trầm, đầy suy tư:

- Anh là Lâm. Trước làm thiết kế quảng cáo ở Hà Nội. Nhưng giờ nghỉ rồi. Chán quá. Tạm thời đi tìm kiếm thứ gì đó mới mẻ.

Lử hơi ngạc nhiên, hỏi:

- Sao anh lại chán? Có tiền mà?

- Ừ, nhưng sống vậy thấy vô nghĩa quá. Toàn chạy theo sếp, theo thời hạn, theo đơn hàng. Anh thấy bản thân chỉ như là cái máy. Anh muốn tìm lại chính mình. Thế là lên đây.

Lâm nói, mắt vẫn nhìn những món thổ cẩm. Một lúc sau, Lâm lại hỏi:

- Em bán cái này bao nhiêu?

- Dạ, cái túi đó… năm mươi nghìn.

Lâm cười nhẹ:

- Em biết không? Ở thành phố, một cái như vậy có thể bán gấp mười lần.

Lử im lặng. Cô không biết nói gì. Cô chỉ cần đủ tiền nhập học và mua sách vở cho Dư.

Lâm rút ví ra, đưa cho Lử năm trăm ngàn:

- Anh mua. Em giữ lại khoản thừa làm vốn nhé.

Lử lúng túng:

- Không… không được đâu…

- Coi như anh cảm ơn em. Cái túi này… làm anh thấy mình cần phải thay đổi.

Họ ngồi thêm một lúc, dưới bóng mát của một cái cây to. Gió thổi nhẹ, mang theo thoảng mùi cỏ và rơm khô.

Lâm kể về những lần anh bế tắc, những đêm anh thức trắng nhìn màn hình máy tính, tự hỏi mình sống để làm gì. Lử thì kể về em trai - thằng bé hiếu học, nhưng nhà nghèo, sợ không đủ tiền cho nó đi học tiếp. Mỗi người một nỗi niềm, mà lạ thay, lại đồng điệu.

Trước khi rời đi, Lâm quay lại, nói:

- Lử này, em có nghĩ đến chuyện mở rộng không? Em có thể bán online, có thể làm thành nhóm.

- Online? Online là gì vậy anh? - Lử chưa hiểu.

- Là bán qua mạng, qua điện thoại. Anh có thể giúp. Anh không hứa gì nhiều, nhưng anh có một chút kinh nghiệm.

Lử im lặng một lúc rồi gật đầu. Lần đầu tiên, em thấy có gì đó lớn hơn những chuyến chợ phiên - một giấc mơ, không phải chỉ cho riêng em.

Những ngày sau buổi chợ phiên hôm ấy, Lử trở về bản mà lòng cứ như mang theo ánh nắng. Không hẳn vì em bán được hàng - mà vì lần đầu tiên, em cảm thấy những tấm thổ cẩm mình làm ra được ghi nhận. Không phải chỉ là món đồ mua cho vui, mà mang một giá trị riêng.

Lâm giữ đúng lời hứa. Dù đã về lại Hà Nội, mỗi tuần anh vẫn gọi video về cho Lử, chỉ Lử cách chụp ảnh sản phẩm, làm giá, viết mô tả. Anh còn gửi về một chiếc điện thoại thông minh cũ nhưng còn dùng tốt - thứ mà Lử chưa bao giờ nghĩ mình sẽ có.

Một lần, khi mạng yếu, videocall cứ chập chờn, Lử ngại ngùng nói:

- Anh Lâm ơi… ở đây chỉ bắt được sóng khi lên đồi. Em đem cái túi lên đồi chụp, nhưng bị khỉ nó giật mất một cái.

Lâm cười phá lên:

- Thế là sản phẩm đầu tiên của em có feedback từ thiên nhiên rồi đó.

Từ những buổi nói chuyện ban đầu, họ bắt đầu gắn bó hơn. Lâm không chỉ hướng dẫn cho Lử bán hàng, anh còn viết bài giới thiệu nhóm dệt của Lử lên mạng xã hội. Bài viết được lan truyền. Người ta bắt đầu đặt hàng từ khắp nơi - Hà Nội, Sài Gòn, Đà Nẵng, thậm chí khách hàng ở tận Úc và Mỹ.

Còn Lâm - anh trở lại thành phố, mở một công ty nhỏ chuyên hỗ trợ các dự án thủ công vùng cao, một hai tháng anh lại lên Bắc Hà một lần.

Có lần, anh nói với Lử:

- Em biết không, lần đầu tiên gặp em, anh thấy một thứ mà bao nhiêu năm đi làm, anh ít khi còn thấy nữa. Đó là ánh sáng trong mắt của người có ước mơ.

Lử mỉm cười, tay vẫn thoăn thoắt dệt những đường kim tỉ mỉ.

Không lâu sau, Lử rủ thêm năm cô gái cùng bản - là người Dao, Mông, cả một chị Tày mới chuyển tới cùng làm chung, đặt tên nhóm là "Dệt Lên Mơ", vì em tin rằng từng đường kim, mũi chỉ có thể đưa người ta đến gần hơn với giấc mơ của mình.

Ba năm sau, gian hàng "Dệt Lên Mơ" của Lử và những cô gái dân tộc đã có mặt trên các trang thương mại điện tử. Em không còn phải gùi hàng xuống chợ mỗi sáng sớm, nhưng sáng nào cũng dậy dệt vải, dạy các em gái trong bản cách thêu. Dư - em trai Lử - giờ là sinh viên năm hai ngành Sư phạm, mỗi khi được nghỉ học Dư đều về dạy học cho mấy đứa trẻ con trong bản.

Một ngày đầu đông, Lâm trở lại Bắc Hà. Không báo trước, anh chỉ gọi Lử khi đã đứng dưới chân bản, giọng lẫn trong gió:

- Anh lên rồi. Em xuống đón được không?

Lử đi như bay, mang theo một chiếc khăn choàng mới dệt, hoa văn hình trăng non để tặng anh. Họ gặp nhau giữa con dốc đỏ bùn.

- Lạnh lắm đấy, anh quàng vào đi! - Lử nói rồi vòng chiếc khăn qua cổ anh.

Lâm bối rối, mặt đỏ bừng nhưng không từ chối. Anh nhìn cô thật lâu.

- Em khác quá! Giờ chị cả đã là doanh nhân, có đội ngũ rồi đấy.

Lử cười, lúm đồng tiền hiện lên trên đôi má ửng hồng vì gió.

- Cũng nhờ anh. Nếu không gặp anh, chắc em vẫn chỉ đi chợ, bán từng món hàng một.

Họ im lặng, cùng nhìn xuống thung lũng mờ sương. Một lúc sau, Lâm nói:

- Anh về Hà Nội, dự định sắp tới sẽ mở một không gian trưng bày riêng cho sản phẩm thủ công vùng cao. Em có muốn tham gia cùng với anh không?

Lử ngập ngừng:

- Em… cũng không biết nữa...

- Anh nghĩ điều này khá phù hợp với em, anh tin rằng nhất định em sẽ mang được văn hóa của bản mình tới với nhiều người hơn.

Vài tháng sau, Lử lần đầu tiên bước chân xuống Hà Nội. Thành phố ồn ào, đông đúc, cái nắng gay gắt và mùi xăng dầu khiến em choáng váng.

Trong những ngày ở Hà Nội, bên cạnh Lử luôn có Lâm. Lâm dẫn em đi qua những con ngõ, những quán cà phê xưa cũ, nơi người ta không chỉ thưởng thức những món đồ uống mà còn trò chuyện về nghệ thuật, về văn hoá. Ở đó, Lử lần đầu nghe người ta nói về "bản sắc" là một điều đáng trân trọng, chứ không phải "cái lạ lạ mua cho vui".

Trong buổi khai trương không gian trưng bày "Dệt Lên Mơ" ở Hoàn Kiếm, Lử mặc bộ váy Dao đẹp nhất, đứng trước hơn năm mươi người - phần lớn là nghệ sĩ, kiến trúc sư, nhà báo và kể câu chuyện về mình, về mẹ em, về những đêm chong đèn thêu khăn, về Dư - người em trai giờ đã bắt đầu dạy học cho bọn trẻ trong bản.

Khi nói đến đoạn: "Tôi chưa từng nghĩ một cô gái người Dao như mình có thể làm được gì lớn lao. Nhưng rồi tôi hiểu - chỉ cần mình không bỏ giấc mơ, thì dù ở đâu, cũng có thể dệt nên điều gì đó có ý nghĩa", cả căn phòng vỗ tay.

Lâm đứng trong góc, lặng lẽ chụp lại khoảnh khắc đó. Bằng cả máy ảnh lẫn ánh mắt của một người từng đi lạc, nay đã tìm thấy đường.

Sau đợt ấy, Lử trở về quê hương, nhưng chuyến đi đã thay đổi em mãi mãi. Em mở lớp dạy thêu cho các bé gái trong bản, dạy chúng cả cách viết, cách giao tiếp qua mạng, cách tự tin kể câu chuyện của mình. Lâm vẫn là người bạn, người đồng hành, giờ đây như nhiều người trong bản đồn - có thể sẽ là "rể của Tả Van Chư" một ngày không xa ■

Nối dài sợi dây truyền thống

❁ TÔ DUNG

Sinh ra, lớn lên cùng với nét đẹp văn hóa ngàn đời của dân tộc, nên những người con của bản hiểu hơn ai hết giá trị quý báu ông cha để lại. Khắp các bản làng vùng dân tộc thiểu số ở Lào Cai, thế hệ hậu sinh ấy với những việc làm thiết thực đang làm "sống" lại nét văn hóa cổ truyền dần bị mai một và có nguy cơ phai nhạt. Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường, xã Mường Khương là một trong những người như thế.

Thôn Pờ Hồ, xã Mường Khương là nơi quần cư của người Dao tuyển. Địa bàn thôn nằm dọc hai bên quốc lộ 4D, ít nhiều chịu ảnh hưởng nhịp sống hiện đại, nhưng Pờ Hồ vẫn còn lưu giữ nhiều nét văn hóa cổ xưa. Chạm chân đến đầu thôn, hình ảnh dễ thấy là các chị người Dao tuyển luôn tay bên mảnh vải chàm, họa lên đó những đường chỉ thêu đầy sắc màu rực rỡ. Thấy người lạ tới thôn, các chị đều dừng tay hỏi chuyện.

Khi được hỏi về Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường, ai cũng nhắc đến với giọng đầy yêu mến. Chị Lý Thị Lèng bảo: Nghệ nhân Cường chỉ dạy chúng tôi rất nhiều điều về văn hóa cổ. Ông dạy mọi người các bài hát giao duyên, thực hành các điệu dân vũ, chơi trò chơi dân gian. Đặc biệt, ông còn mở lớp học "0 đồng" truyền dạy chữ Nôm Dao cho các nam giới trong xã và các xã lân cận.

Tò mò về lớp học "0 đồng" mà chị Lèng nhắc tới, tôi theo chân các chị người Dao tuyển đi vòng qua mấy dãy nhà, băng qua mấy tràn ruộng để đến

Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường truyền dạy chữ Nôm Dao cho thế hệ trẻ.

nhà văn hóa thôn. Trong căn nhà cấp 4, không gian như lắng sâu, chậm trôi bên những mái đầu già có, trẻ có nghiêng nghiêng mài mực, nắn nót đưa từng nét chữ. Mỗi nét chữ viết ra là tình yêu chất chứa với văn hóa dân tộc Dao. Thầy Cường mặc trang phục truyền thống chàm đen cần mẫn đi từng bàn học chỉ dạy cho học trò. Lớp học có gần chục người, ai cũng ham học, lắng nghe từng lời thầy Cường giảng.

Anh Phàn Khái Mình, một trong những học sinh của lớp học chia sẻ: Người Dao thì phải biết chữ Dao. Do đó, em đã đi theo thầy học chữ. Chữ Nôm Dao khá khó học vì không có vần điệu, mà chủ yếu là các nét. Người theo học cần phải kiên trì ghi nhớ các bộ dấu, quy tắc viết và nghĩa của từ, đặc biệt phải có niềm yêu thích với văn hóa truyền thống của cha ông để lại thì mới có thể thành công được.

Cũng giống như anh Mình, các học trò theo học thầy Cường ngoài mong muốn biết chữ của dân tộc, họ còn mong muốn được góp phần nhỏ bé duy trì văn hóa cổ. Trân trọng, yêu thích là vậy, nên trò nào cũng cần mẫn, chăm chỉ học tập.

Ngoài giờ học trên lớp, các trò còn đến nhà thầy để nhờ thầy giảng thêm những điều mình chưa hiểu. Dù ở trên lớp học hay về nhà, đi đâu, làm gì, với các học trò, cuốn sách luôn là vật bất ly thân. Bao giờ cũng vậy, thầy Cường luôn tận tình và vui vẻ trước tinh thần học hỏi của các thế hệ hậu sinh. Được thầy Cường cầm tay đưa từng nét chữ, uốn từng giọng phát âm, nên các học trò theo học lớp thầy Cường đều đọc thông, viết thạo chữ Nôm Dao.

Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường chia sẻ: Nhiều bạn trẻ rất yêu văn hóa dân tộc, nhưng không biết bắt đầu từ đâu, học từ ai? Mong muốn gìn giữ giá trị văn hóa cổ, những năm qua, tôi tích cực sưu tầm sách Nôm Dao cổ, sưu tầm bài hát cổ và ghi chép lại, đồng thời truyền dạy cho cộng đồng người Dao ở địa phương. Nhiều làn điệu cổ khó hát tưởng như bị quên lãng, nay "sống" lại và được mọi người đón nhận.

Văn hóa dân tộc như mạch nguồn thấm sâu vào người nghệ nhân của thôn. Thầy Cường dạy chữ Nôm Dao không đòi hỏi thù lao, nhưng khi thu nhận học trò, thầy yêu cầu phải là người thực sự yêu thích, kiên trì và trân trọng chữ viết của dân tộc. Bởi chữ Nôm Dao là vật báu ngàn đời mà tổ tiên để lại. Người học bắt buộc phải có các đức tính đó thì mới có thể học được chữ cổ.

Nói về việc phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trên địa bàn, ông Giàng Seo Vần - Bí thư Đảng ủy xã Mường Khương cho biết: Xã Mường Khương có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống. Để bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa độc đáo của các dân tộc, chúng tôi đã đưa ra rất nhiều giải pháp, trong đó có việc phát huy vai trò của các nghệ nhân, lấy chính người trong làng - như Nghệ nhân Cường - dạy người trong làng để các nội dung truyền dạy được hiệu quả, sát thực. Khi đó, văn hóa sẽ như mạch nguồn thấm sâu trong cộng đồng, góp phần tạo nên vùng đất giàu sắc màu văn hóa, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho người dân.

Chính sự miệt mài của Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường dành cho văn hóa dân tộc, nên cộng đồng người Dao ở xã Mường Khương thường nhắc đến ông với niềm tự hào và biết ơn. Đặc biệt, tháng 9/2022, Nghệ nhân Ưu tú Tẩn Khái Cường được Chủ tịch nước phong tặng danh hiệu Nghệ nhân ưu tú. Đây là phần thưởng xứng đáng cho công việc ông theo đuổi hơn chục năm qua, đó là trở thành hiện tại để nối dài sợi dây văn hóa truyền thống với tương lai ■

Ánh sáng đêm

❁ THỦY THANH

Tháng Tám, tiết trời sang thu dịu mát. Về đêm, thành phố như khoác lên mình tấm áo mới, lung linh dưới ánh đèn cao áp trải dọc khắp các con đường. Từ trên cao nhìn xuống, những vệt sáng ấy tựa những sợi chỉ muôn màu, khéo léo đan cài, uốn lượn qua từng phố phường, ngõ nhỏ, huyền ảo như trong cổ tích.

Điện bất chợt phụt tắt. Những sắc màu lung linh vụt tan, nhường chỗ cho khoảng không mờ ảo dưới ánh trăng. Tôi bước vào phòng, tối đen. Không tìm nến. Chỉ lặng lẽ ngồi, mắt dõi theo những vệt sáng mong manh len qua khe cửa. Bóng tối hòa cùng ánh sáng nhạt nhòa chợt đưa tôi ngược về tuổi thơ, về những đêm ngồi bên ngọn đèn dầu với màu ánh vàng leo lét… Ánh sáng nhỏ ấy đã bừng thắp bao đêm để nuôi tôi lớn lên cùng những ước mơ tuổi thơ.

Ngày ấy! Hơn 40 năm rồi. Đó là thời kỳ của những năm đất nước còn nhiều khó khăn, điện thắp sáng vẫn còn là niềm mơ ước của nhiều gia đình trong đó có gia đình tôi. Mọi sinh hoạt, nhu yếu phẩm hoàn toàn phụ thuộc vào chế độ tem phiếu. Mẹ tôi chắt chiu từng đồng xu, dành dụm mua dầu thắp đèn cho anh em tôi học bài. Dưới ánh sáng vàng quạch ấy, chúng tôi ê a những bài học đầu tiên… Ngẫm lại khoảng thời gian đã qua, mới hiểu, nhờ có ánh đèn xưa chiếu sáng, soi rọi để giờ đây chúng tôi đã được đi đến những chân trời mới.

Nhớ lắm những đêm học bài ngủ quên bên ánh đèn, ngọn lửa làm cháy xém mái tóc vàng hoe để rồi giật mình tỉnh giấc trong mùi khét cháy của tóc, sáng ra mặt mũi lem nhem vì muội đèn. Bây giờ, nhiều đêm trong mơ tôi vẫn còn giật mình bởi mùi tóc cháy, mùi nồng hắc của dầu đổ lênh láng trên trang sách mà nhớ quắt quay. Lớn hơn một chút tôi dần hiểu ra rằng, mỗi lần khêu cho đèn sáng lên là mỗi lần dầu lại càng nhanh cạn, giống như lòng mẹ, cứ hy sinh lặng thầm bên sự lớn khôn lên của chúng tôi. Mẹ cứ già đi, mái tóc mỗi ngày thêm điểm bạc, đuôi mắt dày lên những nếp nhăn để cho chúng tôi có được hạnh phúc hôm nay.

Tôi nhớ những đêm tháng Tám, tiết trời thu mát dịu, thi thoảng có những cơn gió lạnh khe khẽ len lỏi vào da thịt qua làn áo mỏng. Rùng mình vì cảm giác ấy nhưng lại thích thú vô cùng bởi trên cao có ánh trăng vằng vặc chiếu sáng. Trong gió thoang thoảng hương ổi, hương na, hương quả chín. Bọn trẻ chúng tôi chỉ mong có vậy. Những đêm trăng sáng ấy, không cần gọi nhau, mà như hẹn trước, từ các ngõ ngách lũ trẻ chúng tôi lại quây tụ về sân kho hợp tác xã để nô đùa, vui chơi với nhiều trò con trẻ.

Tiếng cười trong trẻo, giòn tan làm đêm trăng thêm rộn rã, vang mãi. Chúng tôi thích nhất là trò bắt đom đóm bỏ vào lọ penicilin, ánh sáng lập lòe đôi khi vụt sáng ấy làm cho lũ trẻ cứ mắt tròn mắt dẹt nhìn nhau, không ai biết diễn đạt như thế nào, nhưng chúng tôi đều hiểu đó là niềm mơ ước: Ánh sáng!

Những đêm trời trong vắt đầy sao, chúng tôi lại rủ nhau nằm dài trên thảm cỏ ven đường, vừa ngước nhìn vừa đếm: một, hai, ba… cho đến khi miệng mỏi nhừ. Rồi đứa nào cũng tranh nhau nhận một ngôi sao về cho riêng mình, ai cũng tin rằng ngôi sao của mình là to nhất, sáng nhất…

Thời gian thấm thoắt trôi đi. Chúng tôi đã bước sang tuổi hoa niên. Những trò chơi thuở thiếu thời dần biến mất. Ánh trăng dường như không còn vằng vặc, đêm sao như rơi bớt dần và đom đóm cũng bay đi đâu mất. Chúng tôi đã ra đi, mỗi người về một phương trời mới. Có điều chung nhất là nơi nào chúng tôi bước đến và đi đều choáng ngợp bởi ánh sáng đèn điện. Lâu dần thành quen, ánh đèn điện cứ như là mặc nhiên, sẵn có. Đêm nay, khi mất điện, tôi vẫn cảm nhận được một thứ ánh sáng không bao giờ mất!... ■

Trách nhiệm sau danh hiệu

❁ THÙY ANH

SAU HỢP NHẤT, TỈNH LÀO CAI TỰ HÀO VỚI 99 NGHỆ NHÂN ĐƯỢC CÔNG NHẬN - CON SỐ ẤN TƯỢNG CHO THẤY SỰ PHONG PHÚ CỦA DI SẢN VĂN HÓA NƠI ĐÂY. NHỮNG DANH HIỆU CAO QUÝ NÀY LÀ NIỀM VINH DỰ CHO CÁ NHÂN, GIA ĐÌNH VÀ CỘNG ĐỒNG, ĐẶT LÊN VAI MỖI NGHỆ NHÂN TRỌNG TRÁCH: GIỮ GÌN, PHÁT HUY VÀ TRAO TRUYỀN GIÁ TRỊ VĂN HÓA DÂN TỘC.

Nghệ nhân Nhân dân Tẩn Vần Siệu dạy chữ Nôm Dao cho trẻ em trong vùng.

Nghệ nhân Nhân dân Hoàng Sín Hòa miệt mài trao truyền văn hóa cho thế hệ trẻ.

Nghệ nhân Ưu tú Lồ Lài Sửu trao truyền văn hóa.

DANH HIỆU KHÔNG CHỈ LÀ VINH DỰ

Trong căn nhà nhỏ ở xã Tả Phìn, nhiều năm qua Nghệ nhân Nhân dân Tẩn Vần Siệu vẫn miệt mài gìn giữ, trao truyền văn hóa truyền thống dân tộc Dao. Trên bàn, những cuốn sách cổ đã ố vàng, bên cạnh là bản dịch tiếng Việt được ông cẩn thận hoàn thiện. Hơn nửa đời người, ông nghiên cứu, dịch thuật, phục dựng và dạy chữ Nôm Dao cho thế hệ trẻ.

"Được Nhà nước phong tặng danh hiệu tôi rất vui, nhưng cũng thấy bản thân cần phải cố gắng hơn, phải truyền cho các thanh thiếu niên những giá trị tốt đẹp của dân tộc để không bị mai một" - ông Siệu tâm sự.

Danh hiệu với ông không chỉ là niềm vinh dự, mà còn là lời nhắc nhở không ngừng về trách nhiệm giữ gìn cội nguồn và truyền lửa cho thế hệ sau.

Ở vùng đất thép Mường Khương, bước chân của Nghệ nhân Nhân dân Hoàng Sín Hòa như in dấu trên mọi nẻo đường. Ông được mệnh danh là "báu vật nhân văn sống" của dân ca Nùng Dín. Không chỉ dạy hát cho lớp trẻ, ông còn thành lập câu lạc bộ Dân ca Nùng Dín, lồng ghép lời mới vào dân ca để tuyên truyền chủ trương, chính sách đến bà con.

Ông bảo: "Dân ca Nùng Dín tạo cho làng bản sự gắn kết các thế hệ, từ đó mà thương yêu nhau hơn, đoàn kết với nhau hơn. Còn đi lại, còn hát được thì tôi sẽ cố gắng sáng tác thêm, dịch thuật thêm rồi truyền dạy cho thế hệ trẻ".

Có thể thấy, ở khắp các bản làng của hơn 30 dân tộc anh em sinh sống trên mảnh đất Lào Cai, từ tiếng khèn Mông, làn điệu then Tày, điệu xòe Thái đến nghề vẽ sáp ong, chạm bạc, đan lát… mỗi nghệ nhân đều là một "người giữ lửa" âm thầm nhưng bền bỉ, để di sản văn hóa truyền thống không bị lãng quên.

DI SẢN BƯỚC RA ÁNH SÁNG

Không chỉ âm thầm trong bản làng, với vai trò, trách nhiệm của mình, giờ đây các nghệ nhân còn góp mặt trên sân khấu lớn, trở thành "cầu nối" giữa di sản và du khách. Show thực cảnh "Vũ điệu dưới trăng" kỷ niệm 120 năm du lịch Sa Pa là một minh chứng. Gần 200 nghệ nhân và bà con đã cùng nhau tái hiện tinh hoa văn hóa bản địa, từ lễ hội đến đời sống thường ngày, đưa văn hóa dân tộc đến với hàng nghìn du khách. Dưới ánh sáng sân khấu, điệu múa, khúc hát, nhịp trống bỗng sống động hơn bao giờ hết.

Đạo diễn Đặng Xuân Trường chia sẻ: 80% trong vở diễn là bà con, nghệ nhân địa phương. Chính họ mang đến linh hồn cho vở diễn, để mỗi đêm diễn đều chạm đến trái tim khán giả.

Gần đây nhất, 39 nghệ nhân tiêu biểu của Lào Cai đã tham gia trình diễn tại Triển lãm thành tựu của đất nước nhân dịp kỷ niệm 80 năm Ngày Quốc khánh (2/9/1945 - 2/9/2025). Họ mang đến những màn trình diễn nghề thủ công như chế tác khèn, chạm bạc, thêu hoa văn sáp ong, cùng với những làn điệu dân ca, dân vũ đặc trưng của các dân tộc. Đây không chỉ là cách để cộng đồng tự kể câu chuyện về chính mình mà còn là lời mời gọi du khách khám phá bản sắc dân tộc độc đáo của Lào Cai.

Nghệ nhân Ninh Thị Từ, Chủ nhiệm Câu lạc bộ dân gian dân tộc Cao Lan, xã Yên Bình bày tỏ: Hết đoàn khách này lại đến đoàn khách khác, mọi người đến xem rất nhiều. Tôi thấy rất vinh dự là đến đây để mà hát múa, để mang lại bản sắc của dân tộc mỗi ngày một tiến bộ lên.

DANH HIỆU - VINH DỰ VÀ TRÁCH NHIỆM

Đến nay, Lào Cai có 99 nghệ nhân được công nhận, trong đó có 2 Nghệ nhân Nhân dân, 38 Nghệ nhân Ưu tú, 14 Nghệ nhân Dân gian và 45 Nghệ nhân cấp tỉnh. Mỗi danh hiệu là một sự ghi nhận, nhưng đồng thời cũng là trách nhiệm lớn lao.

Tiến sĩ Trần Hữu Sơn, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Ứng dụng Văn hóa và Du lịch, nguyên Phó Chủ tịch Thường trực Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam, nguyên Giám đốc Sở Văn hóa, Thể Thao và Du lịch tỉnh Lào Cai nhận định: Tất cả phong tục, tập quán, văn hóa phi vật thể muốn tồn tại được phải có vai trò cộng đồng. Trong cộng đồng, người xuất sắc nhất chính là nghệ nhân. Nếu không có họ, không ai lưu giữ và hướng dẫn cho thế hệ sau. Vì thế vai trò của nghệ nhân là vô cùng quan trọng.

Ông Dương Tuấn Nghĩa, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lào Cai cũng nhấn mạnh: Vai trò của nghệ nhân trong bảo tồn văn hóa đã được phát huy rất mạnh. Đặc biệt sau khi được công nhận, các nghệ nhân đã phát huy rất tốt vai trò của mình, là ngọn lửa thắp sáng bản sắc văn hóa dân tộc. Thời gian qua, cùng sự quan tâm của các cấp chính quyền, các cấp ngành và các nghệ nhân nên quá trình bảo tồn, trao truyền văn hóa không bị đứt đoạn nữa.

Từ lớp học chữ Nôm Dao ở Tả Phìn, câu lạc bộ dân ca Nùng Dín ở Mường Khương, đến tiếng khèn Mông Bắc Hà, điệu xòe Thái Nghĩa Lộ… tất cả đang dệt nên bức tranh văn hóa Lào Cai đa sắc màu. Các nghệ nhân chính là những "cây đại thụ" văn hóa, vẫn ngày ngày bền bỉ giữ hồn dân tộc, để từ đó lan tỏa bản sắc bản làng vùng cao đến khắp mọi miền Tổ quốc và cả bạn bè quốc tế.

Danh hiệu là vinh dự, nhưng chính trách nhiệm mới là ngọn lửa giữ cho di sản sống mãi ■

Cái kết của kẻ buôn người sau gần 30 năm lẩn trốn

❁ VÂN THẢO

Hà Thị Minh (sinh năm 1962) quê ở huyện Văn Yên, tỉnh Yên Bái (cũ) xuất thân từ nông thôn, không có công việc ổn định. Năm 1996, Minh theo một người bạn sang Trung Quốc làm thuê, dần dần ả móc nối với các "nhà thổ" cung cấp gái bán dâm. Không ít phụ nữ nhẹ dạ, cả tin đã bị Minh dụ dỗ, lừa sang Trung Quốc.

Cuối năm 1996, Hà Thị Minh từ Trung Quốc về Việt Nam thăm con gái đang trọ học tại thành phố Lào Cai (cũ). Ở đây Minh gặp P.T.H, không mất nhiều thời gian, hai người thân thiết như chị em gái. Minh vẽ ra một công việc nhàn hạ, lương cao ở Trung Quốc rồi rủ H. cùng sang đó lập nghiệp. Thời điểm này, gia đình H gặp nhiều vấn đề trục trặc nên H theo Minh sang Trung Quốc làm thuê mà không cần suy nghĩ. H không biết rằng công việc Minh nói chính là bán dâm trong nhà thổ tối tăm.

Sang đến Trung Quốc, một mặt Minh biến H thành gái bán dâm, mặt khác thao túng tâm lý để H tìm thêm phụ nữ đưa sang Trung Quốc. Trước đòn tỉ tê, thao túng của Minh, H đã đồng ý làm mọi việc theo kế hoạch Minh vạch sẵn. Năm 1997, H về Việt Nam tìm gái bán dâm cho cơ sở của Minh thì gặp T đang tìm việc. H cũng vẽ ra một công việc với mức lương hấp dẫn để dụ dỗ T sang Trung Quốc.

Nhẹ dạ, cả tin, T theo H vượt biên để rồi trở thành gái bán dâm cho nhà thổ của Minh. Ở đây, T bị giam lỏng, hằng ngày phải phục vụ nhiều lượt đàn ông đến kiệt quệ, đã từng tìm cách chạy trốn nhưng không thành. Sau thời gian dài làm gái bán dâm bị giam lỏng, cả thể xác và tinh thần đều tổn thương nghiêm trọng, T muốn thoát khỏi nơi địa ngục trần gian này nhưng lực bất tòng tâm. Cuối cùng T nghĩ ra cách giả vờ ngoan ngoãn, thân thiết với Minh, chăm chỉ làm việc kiếm tiền cho Minh.

Sau một thời gian, Minh dần tin tưởng T, lúc này T xin về thăm quê và hứa sẽ sớm quay lại. Vì T tạo lập được niềm tin nên Minh không chút nghi ngờ, thậm chí còn cho T lộ phí và ứng trước tiền để T mua quà biếu gia đình. Thoát khỏi động quỷ ở Trung Quốc, năm 2001, về đến Việt Nam, T đã trình báo lực lượng chức năng tố cáo hành vi mua bán phụ nữ của Hà Thị Minh.

Cuối năm 2024, Hà Thị Minh phạm tội ở Trung Quốc và bị trao trả về Việt Nam. Hành vi mua bán người của Minh được lật lại theo hồ sơ tố cáo của T. Không thể chối cãi dù sự việc đã xảy ra gần 30 năm, Hà Thị Minh khai nhận toàn bộ hành vi của mình. Không chỉ có T, H, nhiều cô gái khác cũng bị Minh lừa làm gái bán dâm, thao túng tâm lý, không ít trong số đó cũng trở thành má mì lừa bán những cô gái nhẹ dạ cả tin khác.

Hà Thị Minh chịu mức án 6 năm tù vì tội mua bán phụ nữ, U70 gần 30 năm lẩn trốn ở Trung Quốc cuối cùng vẫn nhận cái kết là bản án xứng đáng vì hành vi vi phạm pháp luật của mình ■

Thư giãn...

Vấn đề

Cô gái hỏi bạn:
- Bình thường cậu giải quyết vấn đề như thế nào?
- Tớ sẽ lao thẳng vào vấn đề.
- Để làm gì?
- Để cho nó biết ai mới là vấn đề!

Đặc sản

Cô gái khoe với bạn:
- Tớ vừa đi du lịch về có món đặc sản này tặng cậu.
- Ôi, nhìn ngon đấy, món này tên gì?
- Ừ, thì là đặc sản ở chỗ tớ tới du lịch thôi.
- Ăn cũng ngon, nhưng tên là gì?
- À, tớ mải ăn nên cũng chưa kịp hỏi tên.

Chóng mặt

Một cô gái nói với bạn:
- Mỗi lần gặp sếp là tớ cảm thấy như ngồi trên ô tô ấy.
- Sao cậu cảm thấy sang trọng à?
- Không, thấy say xe, cứ thấy chóng mặt thôi.

Quên

Vào nửa đêm, anh chàng gọi điện thoại cho bạn:
- A lô, cậu đang ngủ à?
- Ừ, đang ngủ!
- Vậy cậu trả lời làm gì?
- Vì tớ quên tắt chuông điện thoại thôi.

Giảm cân

Trong quán ăn, cô gái nói:
- Tớ quyết tâm giảm cân.
- Tuyệt vời. Bắt đầu từ khi nào?
- Sau khi ăn hết cái bánh pizza này.

Trí nhớ

Anh chàng hỏi bạn:
- Cậu có nhớ sinh nhật của tớ không?
- Nhớ chứ, nhưng hôm qua tớ quên.
- Vậy rốt cuộc là không nhớ?
- Nhưng hôm nay tớ nhớ rồi!

Kỷ niệm

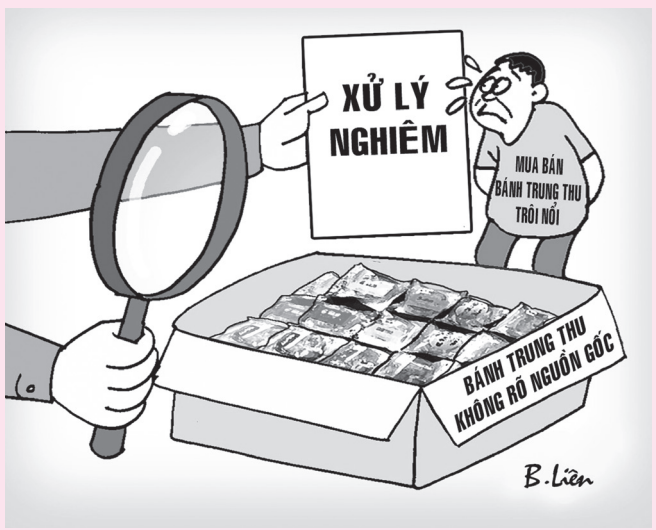
Một cô gái hỏi bạn:
- Sao cậu đi du lịch mà có ít ảnh kỷ niệm thế?
- Tớ cũng cố gắng lắm rồi đấy.
- Có chuyện gì vậy?
- Tớ toàn phải chen lấn mới có chỗ chụp ảnh, mà đến lúc vắng người thì điện thoại lại hết pin mới chán!

Trêu cho vui

Cô gái gọi điện thoại cho bạn:
- Cậu có muốn uống trà sữa không?
- Cậu mời thì tớ nhất trí thôi.
- Cậu muốn uống nhiều đá hay ít đá?
- Nhiều đá nhé!
- Vậy tớ không mua đâu.
- Không mua mà cậu còn hỏi tớ?
- Đang tắc đường nên trêu cậu cho vui thôi!

ĐẶNG ĐỨC (tổng hợp)
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Tranh vui

Tranh của **NGUYỄN TRẦN BẠCH LIÊN**
(Cần Thơ)

TẠI CÁNH RỪNG CỦA TRẠM THỰC NGHIỆM LÂM SINH LƯƠNG THỊNH (THUỘC TRUNG TÂM KHOA HỌC LÂM NGHIỆP VÙNG TRUNG TÂM BẮC BỘ) Ở XÃ LƯƠNG THỊNH, CÓ NHỮNG CÂY SỒI PHẢNG, CÂY RE GỪNG KHOẢNG 20 NĂM TUỔI THẲNG TẮP, VỚI SỨC VƯƠN MẠNH MẼ, NỔI BẬT GIỮA RỪNG. ĐÂY LÀ NHỮNG CÂY TRỘI ĐƯỢC VÍ NHƯ KHO BÁU ĐỂ CẤT GIỮ NGUỒN GEN QUÝ, ƯƠM MẦM CHO NHỮNG CÁNH RỪNG MAI SAU.

Những ngày đầu tháng 9, chúng tôi được cán bộ Trạm Thực nghiệm lâm sinh Lương Thịnh dẫn đi thăm rừng. Men theo đường bê tông mới đổ, đi bộ chừng 10 phút, chúng tôi bắt gặp những cây sồi phảng gần 20 năm tuổi, vươn mình kiêu hãnh giữa đại ngàn. Trên thân cây, những con số được đánh dấu cẩn trọng - dấu hiệu nhận biết của những cây trội được chọn lọc nghiêm ngặt để gìn giữ, nhân giống cho thế hệ rừng mới.

Không chỉ có sồi phảng, những cây re gừng được trồng ở khu vực này có tán cân đối, cây sinh trưởng và phát triển mạnh cũng được lựa chọn làm cây trội. Re gừng vốn là loài cây chủ lực của lâm nghiệp, vừa cho gỗ, vừa làm cây phòng hộ, được trồng phổ biến khắp cả nước. Trong rừng giống, những cây có đường kính vượt trội, sức sống mạnh mẽ được lựa chọn làm cây bố mẹ để cung cấp hạt giống chất lượng cao cho công tác trồng rừng.

Ông Lê Viết Thọ, Giám đốc Trung tâm Khoa học lâm nghiệp vùng Trung tâm Bắc Bộ cho biết: Những cây trội được chọn phải vượt ít nhất 25% về đường kính và 10% về chiều cao so với quần thể xung quanh. Mỗi loài đều phải chọn tối thiểu từ 50 cây để xây dựng thành rừng giống, làm cơ sở thu hái hạt và ươm giống sau này. Nhờ có nguồn gen chất lượng, rừng trồng sẽ cho năng suất gỗ cao hơn, thời gian khai thác rút ngắn, giá trị kinh tế lớn

Thu về, vùng bưởi nức tiếng Đại Minh, xã Thác Bà đang vào vụ mới. Đây là vụ bưởi đánh dấu sức sống mãnh liệt, đền đáp biết bao công sức, nỗ lực của hệ thống chính trị và người dân.

Cơn bão hồi tháng 9/2024 khiến hơn 100 ha diện tích bưởi Đại Minh bị ảnh hưởng. Ngay khi nước rút, chuyên gia của Học viện Nông nghiệp Việt Nam cùng Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Yên Bái cũ đã trực tiếp kiểm tra, đánh giá thực tế và đưa ra các giải pháp kỹ thuật khôi phục. Toàn bộ hệ thống chính trị của xã Đại Minh cũ, ngành chuyên môn cũng luôn theo sát, đồng hành cùng nông dân khẩn trương triển khai các biện pháp. Địa phương còn tích cực kết nối, hỗ trợ phân bón, chế phẩm sinh học cho các hộ bị ảnh hưởng. Nhờ vậy, vùng bưởi đặc sản dần hồi phục, phát triển ổn định trở lại.

Anh Nguyễn Trung Kiên ở thôn Khả Lĩnh phấn khởi: 5.000 m^2 bưởi chìm sâu trong nước của gia đình đã phục hồi trở lại, năm nay lại được thu quả rồi! Dù năng suất giảm khoảng 20% so với trước đây nhưng như thế đã quá kỳ diệu.

Gia đình anh Kiên có khoảng 1,3 ha đất trồng bưởi thì 1 ha bị ảnh hưởng bởi cơn bão số 3, trong đó, một nửa diện tích bị ngập sâu tới gần ngọn, một nửa thì ngập lưng gốc. Cây bưởi bị rụng quả, vàng lá, cành bị chết từng phần. Có niềm tin vùng bưởi sẽ phục hồi, anh Kiên luôn lắng nghe và thực hiện đúng hướng dẫn của đội ngũ chuyên gia, khẩn trương làm sạch môi trường, cắt cành, cắt ngọn, xử lý mầm bệnh, vi khuẩn và tích cực bổ sung dinh dưỡng phục hồi. Chỉ sau hơn 1 tháng, cây bưởi đã bắt đầu có dấu hiệu phục hồi, vươn chồi lộc xanh.

Anh Kiên cho biết thêm: Số lượng bón phân và thuốc men để xử lý phục hồi cây cần gấp đôi

Giữ nguồn gen quý từ rừng cây trội

❁ MẠNH CƯỜNG

Cán bộ Trạm Thực nghiệm lâm sinh Lương Thịnh kiểm tra những cây trội được lựa chọn để lấy hạt nhân giống trồng rừng.

hơn. Đây chính là hướng chiến lược để ngành lâm nghiệp vừa phát triển kinh tế, vừa bảo vệ môi trường.

Rừng giống không chỉ tạo nguồn hạt giống đồng đều, năng suất cao, mà còn có ý nghĩa đặc biệt trong việc bảo tồn nguồn gen quý của các loài cây bản địa. Mỗi cây trội được lựa chọn là kết tinh của quá trình chọn lọc tự nhiên lâu dài, có sức đề kháng tốt, khả năng thích ứng cao. Việc nhân giống như vậy sẽ giúp rừng trồng sau này xanh tốt, bền vững.

Ông Phạm Quang Tiến, cán bộ kỹ thuật Trung tâm Khoa học lâm nghiệp vùng Trung tâm Bắc Bộ chia sẻ thêm: Chúng tôi khảo sát, lựa chọn cây có độ vượt trội về hình thái, sinh trưởng và xác định cây trội dự tuyển, tiến hành theo dõi, thu hái hạt để nhân giống. Sau khi đánh giá, khảo nghiệm nguồn giống, sẽ làm cơ sở để khuyến cáo người dân, doanh nghiệp trồng rừng chọn đúng giống tốt, phù hợp từng vùng sinh thái.

Khu vực rừng do Trung tâm quản lý rộng gần 340 ha đang bảo tồn nhiều giống cây lâm nghiệp quý, có giá trị để lấy hạt nhân giống trồng rừng như: sồi phảng, lát, phay sừng, xoan đào, re gừng… Song song với công tác chọn giống, nhiệm vụ bảo vệ rừng ở Lương Thịnh cũng được đặt lên hàng đầu.

Anh Bùi Văn Lâm, cán bộ bảo vệ rừng Trạm Thực nghiệm cho biết: Chúng tôi thường xuyên tuần tra, nhất là vào mùa nắng nóng để phòng cháy, chữa cháy. Khi có nguy cơ, phải phát hiện sớm, xử lý ngay từ đầu để không bùng phát. Ngoài ra, chúng tôi còn theo dõi sâu bệnh, kịp thời phun thuốc khi phát hiện để không lây lan sang những cây khác.

Theo anh Lâm, ý thức của người dân địa phương cũng là "lá chắn" vững chắc cho cánh rừng. Người dân hiểu rằng, rừng giống chính là nguồn nước, là sinh kế, nên ai cũng trân trọng, gìn giữ. "Người dân ở đây không chặt phá những cây quý này, bởi họ nhận thức được rằng rừng chính là mạch sống của bản làng" - anh Lâm chia sẻ.

Cùng chung suy nghĩ với anh Lâm, ông Đinh Khắc Huyên, người dân xã Lương Thịnh bộc bạch: Rừng giống rất quan trọng đối với chúng tôi. Nguồn nước ăn, nước sinh hoạt của các hộ dân trong khu vực này đều từ đây mà ra, nên ai cũng quyết tâm giữ rừng, bảo vệ rừng. Rừng cây trội này được chăm sóc, bảo vệ tốt sẽ là lá phổi xanh, điều hòa khí hậu và bảo tồn được nguồn gen quý của các loài cây bản địa.

Từ cánh rừng với nhiều cây trội ở Trạm Lương Thịnh, hạt giống của cây sồi phảng, re gừng, trám trắng, lát hoa… tiếp tục được gieo trồng trên những cánh rừng sản xuất trong cả nước. Những cây trội được lựa chọn, chăm sóc ở Trạm thực nghiệm lâm sinh Lương Thịnh là sự đầu tư cho tương lai xanh, bảo tồn nguồn gen quý, nhân rộng nguồn giống trồng rừng bản địa để phục hồi rừng. Những cây trội sẽ trở thành "cha mẹ" của hàng vạn cây non, góp phần phủ xanh đất trống, chống xói mòn, điều hòa khí hậu, đảm bảo tính đa dạng sinh học và mang lại nguồn sinh kế ổn định cho người dân ■

Niềm vui ở vùng bưởi Đại Minh

❁ HOÀI ANH

so với mọi năm. Nhưng chúng tôi vẫn đảm bảo sử dụng đúng liều lượng, thời gian cách ly để giữ vững thương hiệu bưởi Đại Minh đã gây dựng bao năm trên thị trường.

Gia đình bà Nguyễn Thị Tuyết cùng thôn cũng có trên 5.000 m^2 đất trồng bưởi thì 2.000 m^2 bị ngập sâu trong nước. Diện tích này tưởng chừng chẳng thể sống nổi cũng đã hồi sinh.

Theo bà Tuyết: Vụ bưởi năm nay đến sớm hơn mọi năm khoảng nửa tháng do thời tiết và việc cắt tỉa cành sớm khi bão lũ. Thời tiết thuận mưa nên nhiều gia đình không chủ động được việc quản lý độ ẩm; sâu bệnh cũng có chiều hướng tăng, chủ yếu là nhện đỏ, bọ trĩ, sâu vẽ bùa... Thế nhưng người dân đều đã có kinh nghiệm và kiến thức để xử lý, nên không để lây lan.

Người dân vùng bưởi đặc sản Đại Minh vào vụ thu hoạch.

Dự kiến năm nay, bà Tuyết sẽ thu trên 1 vạn quả bưởi Đại Minh. Giá bán đầu mùa đang được giá, từ 10.000 - 13.000 đồng/quả.

Những cây bưởi bị thiên tai ảnh hưởng đã bắt đầu hồi sinh. Với kinh nghiệm lâu năm, người dân nơi đây đã biết cách chăm sóc, ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật để cây bưởi lại đâm chồi, nảy lộc và ra hoa, kết trái. Đặc biệt, việc sản xuất theo hướng VietGAP được người trồng bưởi chú trọng thực hiện.

Ông Lê Văn Minh ở thôn Khả Lĩnh chia sẻ: Trong quá trình chăm sóc, tôi không sử dụng các loại thuốc bảo vệ thực vật có nguồn gốc hóa học mà cố gắng dùng các biện pháp thủ công, các dòng thuốc sinh học, sử dụng phân hữu cơ từ đạm động, thực vật như: cá, ngô, đỗ tương nghiền ủ với chế phẩm sinh học...

Nhờ đó, sản phẩm bưởi của ông Minh đã được công nhận OCOP 4 sao cấp tỉnh, đạt tiêu chuẩn VietGAP, được cấp mã số vùng trồng, đủ điều kiện để vươn tới những thị trường lớn. Trung bình mỗi năm, vườn bưởi của ông Minh thu khoảng 4 vạn quả, mang lại thu nhập trên 400 triệu đồng.

Không chỉ có gia đình ông Minh, gần 70% người dân ở vùng bưởi Đại Minh đã áp dụng quy trình canh tác như vậy vào chăm sóc bưởi. Chính quyền địa phương cũng đặc biệt quan tâm chỉ đạo cán bộ khuyến nông cơ sở tích cực chuyển giao các kỹ thuật mới cho Nhân dân, mở các lớp tập huấn kiến thức chăm sóc, nâng cao chất lượng bưởi đặc sản; vận động người dân canh tác bưởi theo hướng VietGap bền vững.

Vùng bưởi đặc sản mang thương hiệu Đại Minh đã hình thành với 700 ha, chất lượng tốt, mang lại thu nhập cao cho người dân. Bưởi Đại Minh đã được xác lập bảo hộ sở hữu trí tuệ chỉ dẫn địa lý, được chứng nhận đạt OCOP 4 sao của tỉnh, được cấp mã số vùng trồng xuất khẩu sang thị trường Hoa Kỳ.

Giờ đây, những vườn bưởi Đại Minh lại khoác lên mình chiếc áo xanh mướt với những trái bưởi căng tròn, nặng trĩu. Trái bưởi năm nay không chỉ mang vị ngọt đặc trưng của Đại Minh mà còn chứa đựng cả vị ngọt của sự kiên cường, sự sống lại mãnh liệt và niềm vui của người nông dân ■

TIẾP SỨC cho phụ nữ vươn lên

PHẠM BẰNG

Từ các mô hình sinh kế thiết thực của Dự án 8 "Thúc đẩy bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em" thuộc Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số, nhiều hủ tục dần được thay thế bằng lối sống văn minh tiến bộ. Nhiều phụ nữ dân tộc thiểu số từng chịu thiệt thòi vì định kiến giới, sống trong cảnh nghèo khó nay đã thay đổi tư duy, chủ động học hỏi, vươn lên phát triển kinh tế, xây dựng cuộc sống mới ■

Các hoạt động truyền thông, tuyên truyền đã góp phần nâng cao nhận thức về bình đẳng giới ở các địa phương trong tỉnh, nhất là vùng kinh tế còn nhiều khó khăn, có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống.

Từ các mô hình Dự án 8 đã góp phần thay đổi nếp nghĩ, cách làm giúp phụ nữ dân tộc thiểu số vươn lên phát triển kinh tế, xây dựng gia đình hạnh phúc.

Dự án 8 được triển khai trên địa bàn tỉnh Lào Cai đã tạo ra những tác động tích cực đến nhận thức và đời sống của phụ nữ dân tộc thiểu số và cộng đồng.

Thông qua hoạt động của Dự án 8, đã góp phần hỗ trợ ứng dụng khoa học công nghệ để nâng cao quyền năng kinh tế cho phụ nữ dân tộc thiểu số trong sản xuất và kết nối thị trường thúc đẩy tiêu thụ các sản phẩm đặc sản của địa phương.

Trước đây, hầu hết ở các bản làng vùng đồng bào dân tộc thiểu số, đa số phụ nữ không dám lên tiếng, đàn ông nặng tư tưởng "việc nhà là việc đàn bà", thì đến nay, phụ nữ được trao quyền và tham gia tích cực hơn vào lao động sản xuất.

Dự án 8 đã trở thành "đòn bẩy" quan trọng, góp phần thay đổi định kiến giới, nâng cao vị thế của phụ nữ dân tộc thiểu số trong gia đình và xã hội.

Thông qua hoạt động giao lưu trình diễn, sáng kiến, cách làm hay, sáng tạo, có tính ứng dụng cao trong công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức về bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề xã hội cấp thiết đối với phụ nữ, trẻ em tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số được lan tỏa và nhân rộng.

● Tổng Biên tập: **LÊ TRƯỜNG GIANG** ● Phó Tổng Biên tập: **NGUYỄN TIẾN TUẤN - NGUYỄN THÀNH NAM - BÙI MINH ĐỨC - NGUYỄN QUỐC CHIẾN - TRẦN THU HIỀN**
● **Giấy phép xuất bản số 150/GP-BTTTT do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp ngày 22/3/2022** ● **Số lượng 6.677 tờ** ● **Khuôn khổ: 29 cm x 42 cm** ● **12 trang**
● **Chế bản tại Báo và Phát thanh, Truyền hình tỉnh Lào Cai** ● **In tại Công ty Cổ phần In Tổng hợp Lào Cai và Công ty Cổ phần In & và quảng cáo Đông Đô** ● **Giá 2.000 đồng**